

L'última intervenció al jaciment de l'Antic d'Amposta descobreix un barri d'època ibèrica

Amposta Andrea Capilla

Situat en una de les estriacions més septentrionals de la serra del Montsià, el jaciment arqueològic de l'Antic d'Amposta es troba en un punt de gran importància geoestratègica. I és que, segons explica el director de les excavacions a l'Antic i investigador del Departament d'Història i Història de l'Art de la Universitat Rovira i Virgili, Samuel Sardà, este assentament **"disposa d'un control visual del territori indiscutible, que els permetia vigilar la connexió Ebre-Mediterrània i camins terrestres; i tenir possibilitats defensives"**. I és que ofereix una visió 360 graus del territori. Durant el temps que va ser ocupat, **"hem d'imaginar este Delta encara en procés de formació, el que les fonts escrites en deien 'les famoses gòles de l'Ebre'"**. Als peus del turó hi ha el Lligalló Forcheron, que podria ser un antic camí ramader, i per on circula actualment l'N-340. Hi hem d'imaginar el camí de la costa, un dels importants de l'època protohistòrica, el període de transició entre la prehistòria i la història, de la qual les fonts per al seu estudi són gairebé arqueològiques, tot i que n'existixen de tradició oral i poden utilitzar-se fonts escrites per grecs, fenicis, hebreus o egipcis.

L'existència del jaciment protohistòric de l'Antic va ser descobert a la dècada dels 60-70 per Francesc Esteve Galve i el seu grup de col·laboradors ampostins, que recorrien i documentaven diferents indrets del territori. **"Des d'aquell moment en queda constància a la Carta Arqueològica del Montsià i també al Catàleg Arqueològic Municipal d'Amposta"**, diu Sardà. Fins a l'arribada del seu grup de recerca GRESEPIA-URV, no s'hi havia fet mai cap intervenció. Un dels primers resultats destacables que va confirmar-se durant la primera campanya d'excavació, el juliol del

A l'esquerra, imatge del sector 2.000 on s'ha trobat el barri d'època ibèrica. A la dreta, elements trobats en l'excavació com ara pes de plom (foto superior). / N. CARO

2020, va ser que este assentament hauria estat ocupat des del segle VIII d'abans de Crist fins al segle I aC. I és que en la primera intervenció, a l'anomenat sector 1.000, el més alt del turó, van documentar-hi dos horitzons ben diferenciats. D'una banda, **"el que correspon a la fase d'ocupació més antiga, a la primera edat del ferro, una etapa preibèrica que ens porta fins al s. VIII"**. Segons les investigacions del grup de recerca, hi ha alguns indicis que esta part alta del turó s'adequava com una plataforma, tot i que no en coneixen l'ús exacte que podia tenir, ja que no n'han pogut documentar les estructures que hi havia a sobre. D'altra banda, també n'han registrat una fase més moderna, la més recent, que s'ubicaria als inicis del s. I. **"Sembla que hi hauria una reocupació, per part de les tropes romanes, d'este indret; una ocupació que podria relacionar-se amb les famoses guerres sertorianes, del 80 aC"**.

El divendres 12 de novembre van acabar la tercera intervenció -intenen

fer-ne dos a l'any, a excepció del 2020, que van fer-ne una a causa de la pandèmia-, que revela noves dades sobre el poblat protohistòric. La campanya s'ha desenvolupat al sector 2.000, una part més baixa del turó, que ha confirmat una de les hipòtesis plantejades a l'inici del projecte. **"Hem descobert un barri en diversos àmbits annexos a un mur central, i hem documentat que hi ha nivells de l'ibèric ple, l'època central del període ibèric"**, afirma. Es tracta d'un **"poblat ibèric construït de forma esglaonada, el que se'n diu un poblat en vessant: el desnivell que fa el turó hi està adequat en diferents superfícies. I treballem amb la idea que en cadascuna d'estes hi puga haver un sector del poblat o barri"**.

Però encara n'hi ha més. Sembla que els està sortint el **"patró model·lic"** del que és un barri en època ibèrica. **"Bàsicament, és un conjunt de quatre o cinc àmbits annexats, els uns amb els altres, i tots ells a un únic mur, que en este cas, ressegueix tota l'orografia del turó"**. Així, els

han anat sortint murs transversals en perpendicular que marquen les separacions entre els diversos àmbits; i, ara, n'han començat a rebaixar un, que és d'on han començat a obtenir dades arqueològiques, quant a les activitats, els objectes i els elements que hi havia a l'interior d'esta habitació. En properes campanyes hauran de resoldre la problemàtica que tenen amb els margallons, una espècie protegida, per a poder continuar excavant en este sector 2.000, on hi ha **"potència arqueològica"**, i indica que la idea és que **"el que anem documentant aquí es vaja replicant en tres o quatre espais més"**.

Durant estes campanyes, en els nivells superficials han trobat diferents materials ceràmics i metàl·lics que confirmen la presència de sediments arqueològics. Entre estos, han recollit vasos de ceràmica, ceràmica fenícia, una punta de fletxa de bronze, una virolla -possiblement la part final d'una llança-, diferents fragments d'estris de bronze, un mini braçalet que no poden associar a

cap nivell arqueològic i la punta d'un cisell de ferro. A més a més, una de les noves hipòtesis és que alguna de les activitats econòmiques importants dels habitants de l'Antic seria la pesca. **"Durant esta actuació hem trobat més de 80 pesos de plom, una peça que s'integra a les xarxes de pesca. En altres jaciments també n'hem localitzat, però el volum que hi ha aquí no és gens habitual"**, diu Sardà. **"Té tot el sentit del món, perquè la línia de la costa estava molt més a prop"**.

"Estem contents. Aquí hi ha faena per a anys i dècades". De moment, tenen tres anys més de conveni amb l'Ajuntament d'Amposta per a continuar fent-hi intervencions i, s'hi esperen troballes, tot i que tenen la intenció de renovar, **"si és possible"**, així com d'ampliar el projecte quadriennal amb la Generalitat. Un dels reptes és esbrinar si la seqüència d'ocupació va ser continuada des de la fase més antiga a la més moderna. **"Sembla que anem en la bona direcció"**, conclou el director. ■

